

کرونا و کاشفان فرمول سیاسی واکسن

واکنش دولت به طراحی انتخاباتی اصلاح طلبان رادیکال برای واکسن کرونا چیست؟

ردیف	نام گمرک	وزن (کیلوگرم)	ارزش (دلار)
۱	فرودگاه امام خمینی (ره)	۳۰,۲۸۸	۳,۷۹۶,۸۱۸
۲	فرودگاه امام خمینی (ره)	۵,۴۰۸	۶۸۶,۳۱۶
۳	منطقه ویژه اقتصادی شهیدرجایی	۱۱,۷۶۹	۱۸۲,۰۴۷
۴	منطقه ویژه اقتصادی شهیدرجایی	۳۲,۵۶۵	۶۷۷,۶۵۷
۵	فرودگاه امام خمینی (ره)	۶۷,۵۴۴	۹,۱۶۶,۵۰۷
۶	فرودگاه امام خمینی (ره)	۲۶۰	۷۰,۵۲۵
۷	فرودگاه امام خمینی (ره)	۲۳,۵۹۳	۳,۴۸۴,۶۴۴
۸	منطقه ویژه اقتصادی شهیدرجایی	۲۸,۷۵۷	۶۴۷,۱۰۸
۹	زنجان	۱۴۱	۱۰,۰۹۱
۱۰	فرودگاه امام خمینی (ره)	۲۰,۲۰۴	۲,۲۲۳,۱۰۰
۱۱	فرودگاه امام خمینی (ره)	۱۱۲	۱۰,۵۷۵
۱۲	فرودگاه امام خمینی (ره)	۱,۳۰۰	۳۲۶,۰۹۱
۱۳	فرودگاه امام خمینی (ره)	۴۱	۲,۹۲۱
۱۴	فرودگاه امام خمینی (ره)	۱,۳۲۳	۲۱۵,۰۴۶
۱۵	منطقه ویژه اقتصادی شهیدرجایی	۹,۹۵۴	۳۶۳,۵۰۳
۱۶	فرودگاه امام خمینی (ره)	۸,۷۸۷	۸۹۴,۵۸۵
۱۷	فرودگاه امام خمینی (ره)	۲۵	۴,۴۶۱
۱۸	منطقه ویژه اقتصادی شهیدرجایی	۲۲,۷۷۸	۴۷۱,۷۹۴
۱۹	منطقه ویژه اقتصادی شهیدرجایی	۴۰,۲۲۸	۱,۲۳۸,۹۳۴
۲۰	فرودگاه امام خمینی (ره)	۱۳۵	۴,۲۱۸
۲۱	فرودگاه امام خمینی (ره)	۱,۰۵۰	۲۲,۲۶۳
۲۲	فرودگاه امام خمینی (ره)	۵,۹۸۵	۸۳۷,۹۴۹
۲۳	تهران	۹,۸۰۸	۲۳۱,۰۹۵
۲۴	منطقه ویژه اقتصادی شهید رجایی	۴۴,۰۷۰	۹۲۵,۸۲۰
۲۵	منطقه ویژه اقتصادی شهیدرجایی	۲,۹۳۱	۱۰۰,۲۱۸
۲۶	فرودگاه امام خمینی (ره)	۴۲۹	۱۲۵,۳۵۴
۲۷	تهران	۳,۸۰۰	۲۰۱,۸۹۹
۲۸	منطقه ویژه اقتصادی شهیدرجایی	۱۳,۷۰۰	۳۴۹,۶۱۱
۲۹	منطقه ویژه اقتصادی شهیدرجایی	۱۲,۱۶۸	۳۷۲,۸۸۶
۳۰	منطقه ویژه اقتصادی شهیدرجایی	۱,۳۴۶	۶,۹۰۰
۳۱	فرودگاه امام خمینی (ره)	۴۷	۱,۶۰۰
۳۲	فرودگاه امام خمینی (ره)	۱۴۷	۱۱,۷۷۰
۳۳	تهران	۱۸,۴۷۳	۲۱۱,۲۴۰
۳۴	منطقه ویژه اقتصادی شهیدرجایی	۱۷,۲۰۰	۲۷۶,۸۹۳
۳۵	منطقه ویژه اقتصادی شهیدرجایی	۴۶,۴۰۵	۵۵۴,۸۷۱
	جمع	۴۸۲,۷۷۱	۲۸,۷۰۷,۳۰۰

خارجی در جریان است که در صورت نهایی شدن مطالعات تخصصی و همچنین مذاکرات فنی و حقوقی احتمالاً فرآیند تولید واکسن مشترک آغاز خواهد شد.

از این رو به‌طور خلاصه باید گفت علاوه بر تکیه به توان داخلی برای تولید، ۳ راه مشخص برای واردات وجود دارد، یکی همکاری با سازمان بهداشت جهانی که ممکن است به‌خاطر تحریم‌های آمریکا متوجه فشارها و سختی‌هایی باشد (آنچنان که رئیس کل بانک مرکزی توضیح داد)؛ دوم مذاکره مستقیم با کشورهای تولیدکننده که مدت‌هاست در حال انجام بوده و نیازمند تأییدیه‌های تخصصی در ایران است و سوم رسیدن به تفاهمی برای تولید مشترک که این مسیر هم یکی از گزینه‌های روی میز است.

سوم: وجود تحریم قطعاً از آن دست مشکلات بزرگی است که هیچ‌کسی در ایران راضی به وجود آن نیست و همه تأکید دارند باید به‌نوعی بر آن فائق آمد، چه آنکه رفع تحریم و برداشته شدن آن مدنظر باشد یا بی‌اثر کردنش. هرچند این مساله را می‌توان به‌فراوان به‌تفصیل در موضوعات تعمیم داد، اما درخصوص تجارت کالا و اقلام پزشکی (درکنار تلاش برای تولید و خودکفایی) در کوتاه‌مدت مسیرهای قابل اعتنایی مقابل کشور و مسئولان وجود دارد که در صورت توجه لازم می‌توانند کمک کننده باشند. ازجمله این راه‌ها استفاده از ظرفیت کشورهای همراه ایران ازجمله چین و روسیه است چرا که این کشورها نشان داده‌اند می‌توانند شریک مورد اعتمادی در این مساله باشند. برخلاف همه جوسازی‌هایی که اخیراً صورت گرفته است، نگاهی به لیست واردات اقلام پزشکی طی ۸ ماهه اول سال ۹۹ نشان می‌دهد با وجود خودکفایی در بسیاری از حوزه‌های درمانی کرونا و در عین وجود تحریم، بیش از ۲۸ میلیون دلار شامل حدوداً ۵۰۰ تن ماسک و اقلام مربوط به درمان در حوزه بیماری‌های تنفسی از چین واردات داشته‌ایم که در نوع خود قابل توجه است. این عدد صرف‌نظر از میزان اقلام قاچاقی است که برخی منابع غیررسمی بر آن تأکید دارند. فراموش نکنیم که پیش از این و طی چندماه پس از شیوع کرونا در ایران که بهمن سال گذشته بود، بیش از ۵۰۰ محموله اقلام پزشکی شامل ۱۵ میلیون ماسک و ۵۰۰ دستگاه ونتیلاتور ازطرف دولت چین به ایران اهدا شد.

درکنار این مساله باید به این موضوع هم اشاره کرد که مرادوات تجاری که همگی مستلزم انتقال پول یا نهارت هستند، اکنون در چین و به‌صورت همکاری‌های دولتی در حال انجام است و می‌توان گفت به‌نوعی تثبیت شده‌اند. چنانکه پیش‌تر هم «فرهیختگان» خبر داده بود، پس از مذاکرات صورت گرفته میان دو کشور مشکلاتی اعم از کشتیرانی یا خریدوفروش‌هایی چون اقلام پزشکی و دارویی حل‌وفصل شده و تقریباً چالشی در این مسیر برای مرادوات پکن-تهران وجود ندارد.

چهارم: آخرین نکته جمع‌بندی موضوعات بالاست؛ اینکه تحریم هست و شرایط کشور را بسیار سخت کرده موضوع غیرقابل انکاری نیست اما چنانکه با عدد و رقم ثابت کردیم، امکان عبور از تحریم وجود دارد و می‌توان حتی در شرایط کرونایی نیازمندی‌های کشور را به شرط تدبیر و تلاش تأمین کرد. نکته مهم و غیرقابل گذشت اما گروگان گرفتن سلامت مردم توسط برخی فعالان سیاسی یا نزدیکان دولت است که در این روزها تلاش می‌کنند از آب گل آلود توامان شدن تحریم و کرونا ماهی بگیرند و راهی را بروند که هزینه آن برای کشور و آیندگان بسیار زیاد است. امیدواریم این حرف نمونه عینی نداشته باشد اما اگر کسی از سخت شدن زندگی مردم خوشحال شود و بخواهد با استفاده از آن مساله‌ای غیرعقلی را به کشور تحمیل کند یا اوج جهالت خود را اثبات کرده یا...

نهایتاً اینکه قدم گذاشتن چندباره در مسیر بی‌بست از آن حماقت‌هایی است که باید به هر نحوی جلوی آن گرفته شود، چنانکه مذاکره با آمریکا و دل بستن به رفع تحریم، حداقل یک‌بار در همین دولت آزمایش شده و نتیجه معکوس داده است و تکرار آن معلوم نیست که چه خسارت بزرگ‌تری را متوجه کشور خواهد کرد.

«کارزار واکسیناسیون» تیتربادداشت روز گذشته یکی از فعالان سیاسی جریان اصلاح طلب درباره ماجرای کرونا و واکسیناسیون عمومی در ایران است، مطلبی که تلاش شده در آن به موضوعاتی چون مدیریت کرونا در ایران، تأثیر تحریم‌ها روی واردات واکسن و همچنین عقب‌ماندگی ایران از کشورهای چون امارات و ترکیه در جریان خرید واکسن از چین پرداخته شود. در یادداشت ذکر شده ابتدا توضیح داده می‌شود که «به‌علل تاخیرهای ایران زیربار تست آزمایشی واکسن کرونای چینی نرفته، درحالی که ترکیه و امارات این کار را انجام داده‌اند» و علاوه بر این گفته شده به‌دلیل فشار تحریمی همان اتفاقی که در مورد واکسن آفلواترا افتاد و خیلی دیر به ایران رسید در مورد واکسن کرونا هم رخ خواهد داد و چند نکته ناامیدکننده دیگر در مورد همین مسائل.

علاوه بر این یادداشت که در ادامه خواهیم گفت بر گزاره‌های غیردقیقی استوار شده، برخی با استناد به بخشی از اظهارنظر روز گذشته رئیس کل بانک مرکزی در مورد «فشارهای تحریمی روی مسیرهای واردات واکسن کرونا به ایران از طریق سازمان بهداشت جهانی»، در تلاشند به‌صورت غیرمستقیم همان مسیر گذشته، تکراری و بی‌ثمر خود در خصوص لزوم مذاکره با ایالات متحده را طی کنند و بگویند: ببینید با تداوم تحریم‌های آمریکا سلامت مردم ایران هم به‌خطر افتاده و لذا باید هرچه زودتر دست‌به‌کار شد و برای رفع تحریم‌های آمریکا سلامت مردم ایران هم به‌خطر افتاده و لذا باید نشست. این افراد البته موضوعات متنوع‌تری را هم در این خصوص عنوان می‌کنند و برای مثال حتی اقداماتی چون طرح راهبردی اخیر مجلس که با تأیید شورای عالی امنیت ملی همراه شد را هم سعی می‌کنند با استناد به موضوعاتی چون کرونا و تأمین واکسن در شرایط تحریم، مضر و مخل آرامش، سلامت و امنیت مردم توصیف کنند.

باتوجه‌به این دمووضوع که هرکدام‌شان به‌نوعی تلاش کرده‌اند وضعیت کشور را به‌صورت اغراق آمیزی ناامیدکننده جلوه دهند، لازم است نکاتی ذکر و بعضی موضوعات به‌دقت موشکافی شوند.

اول: مساله واکسیناسیون آن هم در شرایط اپیدمی گسترده و پیچیده کرونایی با توجه به تفاوت تأثیر این ویروس بر مردم جوامع مختلف با شرایط محیطی و ژنتیپ‌های گوناگون، از آن دسته موضوعات بسیار تخصصی و حساس است و اساساً نباید به‌صورت احساسی و بدون مطالعه دقیق در مورد آن اظهار نظر کرد. در خصوص تولید واکسن صرف‌نظر از اینکه بسیاری از کشورهای مخصوصاً آنهایی که ادعایی در زمینه پزشکی دارند راساً دست‌به‌کار شده‌اند تا مطابق شرایط جوامع بومی خود به محصولی مطمئن برسند (مانند ایران)، کشورهای مختلف پیش از هرگونه تلاش برای واردات واکسن‌های تولید شده در سطح جهان و حتی تست محدود آن، ابتدا مطالعات بسیار دقیقی را در دستور کار قرار داده‌اند تا مطمئن شوند خطری مردم آنها را تهدید نمی‌کند. برای مثال درخصوص همکاری ایران برای مطالعات بالینی سازمان بهداشت جهانی که گفته می‌شد معاون مستعفی وزارت بهداشت از جمله هدایت‌کنندگان پروژه بوده، انتقادهای زیادی از جانب جامعه پزشکی صورت گرفت و حتی یکی از دلایل مرمگ‌بر بالا در ایران همین مطالعات معرفی شد.

دوم: مساله تهیه واکسن از چین بازر کشور دیگر پیش از تأیید واکسن انوسوی سازمان بهداشت جهانی نیازمند مذاکره مستقیم و امضای قرارداد محرمانگی است. در این فرآیند صرف‌نظر از رعایت چارچوب‌های کشور طرف قرارداد، باید تعدادی از افراد جامعه بومی ما نیز برای تست واکسن انتخاب و معرفی شوند، اقدامی که ممکن است در صورت عدم بررسی‌های دقیق و علمی موجب بروز خطرات بزرگی شود چنانکه نمونه‌هایی از این خطا در یکی، دو کشور رخ داد و تست واکسن به‌صورت کامل متوقف شد. با وجود این، اما آنچنان‌که «فرهیختگان» از مسئولان وزارت امور خارجه و وزارت بهداشت کسب اطلاع کرده، مذاکرات طولانی مدتی با طرف چینی و روسی انجام شده و حتی تمهیداتی علاوه بر خرید مستقیم واکسن از یکی از این دو کشور یا کشور ثالث هم صورت گرفته است. بر همین اساس برنامه‌هایی در وزارت بهداشت برای تولید مشترک واکسن با یک کشور

گفت‌وگو

مجیدرضا حریری، رئیس اتاق بازرگانی مشترک ایران و چین در گفت‌وگو با «فرهیختگان»:

هیچ مشکلی برای خرید واکسن کرونا از چین وجود ندارد

تصمیم‌گیری برای خرید واکسن نیازمند اعلام نظر تخصصی سیاستگذار است

حریری با بیان اینکه همه این کمک‌های چینی‌ها را به‌موقع گزارش کردیم، افزود: «این روند ارسال محموله‌های پزشکی تا زمان رفع نیاز داخلی ایران ادامه داشت و کمک کرد تا ایران هم مانند بسیاری از کشورهای دنیا به حالت تعادلی برسد و لوازم مورد نیازش را در داخل کشور تهیه کند.»

مشکل تجارت پزشکی با چین وجود ندارد

وی با توضیح اینکه هم‌اکنون مشکل تجارت پزشکی با چین وجود ندارد، خاطرنشان کرد: «عمده‌ترین مواد دارویی ما تجهیزات پزشکی است که چین می‌تواند تأمین کند. در این شرایط ما تصمیم‌گیری برای تهیه واکسن از این کشورها به سیاستگذار ما مربوط است و ما مربوط است و آنها باید به‌صورت تخصصی و علمی بخواهند که از روسیه یا چین بخرند یا از صندوق سازمان بهداشت جهانی خریداری واکسن انجام شود، لذا تأکید می‌کنم این مساله بستگی به سیاستگذار ما دارد و هم‌اکنون هم اگر در چین واکسنی به بازار عرضه شود که هنوز نشده، منعی برای فروش به ایران وجود ندارد.»

اگر واکسن چینی را در ایران تست می‌کردیم می‌گفتند موش آزمایشگاهی شده‌ایم

حریری در توضیحات پایانی خود با اشاره به خبر منتشرشده در رسانه‌ها درخصوص خریداری واکسن کرونای چینی توسط امارات گفت: «کشور امارات در مرحله آزمایشی واکسن چینی برای خرید آن اعلام‌آگادی کرد و هزینه قابل توجهی هم پرداخت. البته این واکسن هنوز عرضه تجاری نشده و همچنان در مرحله آزمایشی قرار دارد. نکته مهم اما این است که موسسه‌ای در امارات تعداد قابل توجهی از افراد را به‌صورت داوطلب برای تست این واکسن به طرف چینی معرفی کرد؛ اتفاقی که انجام آن در ایران نیازمند مطالعات جدی و نظر تخصصی سیاستگذار بود. البته نباید این را هم فراموش کرد که اگر در ایران چنین اقدامی انجام می‌دادیم متهم می‌شدیم که ایرانی‌ها موش آزمایشگاهی چینی‌ها شده‌اند. اما خب اماراتی‌ها به‌عنوان داوطلب تعداد زیادی واکسن با مسئولیت خودشان تحت‌نظر موسسه چینی دریافت کردند و همچنان هم در مرحله آزمایش آن هستند.»

در گفت‌وگو با «فرهیختگان» مطرح شد

توضیحات عضو کمیسیون بهداشت مجلس درباره جزئیات واردات واکسن کرونا

ایران از کوواکس سهمیه گرفته است

عبدالحسین روح‌الامینی عضو کمیسیون بهداشت و درمان مجلس شورای اسلامی در گفت‌وگو با «فرهیختگان» به بررسی فرآیندهای واردات و تولید واکسن کرونا در کشورمان پرداخت.

۱۱۱

درباره فرآیند وارد کردن واکسن و تأیید آن توسط وزارت بهداشت و موانعی که از نظر هزینه‌ای وجود دارد، تحلیل شما چیست؟

مشکل امر تأمین به‌موقع مالی پروژه واکسن و مسیرهای تأمین مالی است. چه در قسمت ریالی و چه در ارزی، چه در ساخت داخلی و چه در واردات این امر برعهده دولت است و قاعدتاً اگر مسیری مشکل باشد یا مشکلاتی در مسیر باشد، مسیرهای جایگزین وجود دارد.

در زمینه دارو و ارزش مسیرهای جایگزین فراوان است

بنابراین تلاش وزارت امور خارجه و بانک مرکزی باید این باشد که این مسیرها را باز کنند، نه اینکه به مشکلات موجود تمکین کنند، خصوصاً که در زمینه دارو و ارزش مسیرهای جایگزین فراوان است و بخش خصوصی قدرتمندی در کشور وجود دارد که می‌توانند این مسیرها را برای انتقال ارز و پول دور بزنند.

در قضیه واکسن آفلواترا چهار گروه مامور تهیه واکسن شدند؛ دو گروه بخش خصوصی و دو گروه دولتی و شبه‌دولتی بودند، آنهایی که دولتی بودند بخشی از واکسن را تأمین کردند و به‌موقع به دست مردم رساندند که این امر نشان می‌دهد همه مسیرها بسته نیست. اگر دولت بتواند تأمین مالی را انجام دهد و از مسیرهای جایگزین در بخش‌های مختلف حاکمیتی استفاده کند، کار انجام خواهد شد، چرا که ما منابعی در کشورهای مختلف مثل سوئیس و کره داریم که مدعی همکاری با ما در حوزه دارو و غذا هستند و از این‌رو این امر قابل انجام است.

۲۰۰ میلیون دلار در مقابل هزینه‌های کشور مبلغ اندکی است

به نظر می‌رسد ۲۰۰ میلیون دلار در مقابل بسیاری از هزینه‌هایی که در کشور می‌شود، مبلغ اندکی است.

فرآیند وارد کردن واکسن خیلی سخت نیست؟

خیر، ما از قبل برای کرونا در کنسرسیومی به نام کوواکس قرارداد بستیم، لذا وقتی

این موضوع تاکنون چقدر موفقیت‌آمیز دنبال شده است؟

به‌نظر می‌رسد این موضوع همت و ظرافت بیشتری می‌طلبد، چرا که آنها در کارهای مربوط به ارتباط خارجی ضعیف هستند، درحالی که تأمین نیازهای مردم باید از مسیرهای جایگزین صورت گیرد.

ایران از کوواکس سهمیه گرفته است

با توجه به توضیحاتی که بیان کردید، تفاوت این موضوع از مسیر سازمان بهداشت جهانی با وارد کردن واکسن به‌صورت مستقیم از چین و روسیه چیست؟

کوواکس کنسرسیومی است که واکسن را به کشورهای مختلف پیش‌فروش کرده است و ما هم سهمیه‌ای گرفته‌ایم. البته بحث انتقال پول راه‌های مختلف دارد، به‌خصوص وقتی بدانید مبلغ آن کلاً حداکثر ۲۰۰ میلیون دلار برای ۲۰ میلیون دوز اولیه است که برای افراد در معرض خطر استفاده می‌شود.

تفاوت این فرآیند با فرآیندی که واکسن بخواهد به‌صورت مستقیم از چین و روسیه وارد شود، چیست؟

آنها هم جزء این هستند؛ کوواکس شامل همه تولیدکنندگان بزرگ می‌شود. یعنی قدری همت به‌موقع و ظرافت بیشتر در ارتباطات خارجی با نهاد‌های مالی و دیپلماتیک کشورهای مختلف در این قضیه نیاز است، چرا که راه‌های رسیدن به واکسن محدود نیست.

از سوی دیگر حمایت سریع از زیرساخت‌های تولیدی از ابتدای سال می‌توانست انجام و این فرآیند در داخل تثبیت شود. بنابراین چنانچه از حالا حمایت‌ها بیشتر شود تا ۶ ماه دیگر به نتیجه می‌رسیم، از این‌رو باید هر دو مسیر را برویم.